

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 471/2023-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bez právneho zastúpenia, proti postupu a uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 7 Co 107/2022 z 31. marca 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. júla 2023 domáha vyslovenia porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Zároveň navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie podanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal na Okresnom súde Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) žalobu na obnovu konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 16 C 253/2010. V tomto konaní okresný súd rozsudkom zo 17. februára 2020 určil, že sporná nehnuteľnosť patrí do výlučného vlastníctva žalovanej, keďže iba ona bola členkou bytového družstva a mala možnosť sporný byt odkúpiť. Sťažovateľ podmienky na odkúpenie bytu nespĺňal. Žalobu na obnovu konania odôvodnil tým, že v pôvodnom konaní nemohol predložiť dôkaz – spisový materiál ku vkladovému konaniu sporného bytu sp. zn. V 2915/00. Okresný súd uznesením z 13. septembra 2022 žalobu na obnovu konania ako zjavne nedôvodnú odmietol podľa § 413 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), konanie o určenie vlastníckeho práva zastavil a rozhodol o trovách konania. Nahliadnutím do pôvodného spisu (sp. zn. 16 C 253/2010) bolo zistené, že na č. 1. 22 a nasl. sa nachádza kópia správneho spisu, o čom bol sťažovateľ oboznámený na pojednávaní, podľa okresného súdu preto nejde o dôkaz, ktorý by nebol

v pôvodnom konaní použitý. Konanie o určenie vlastníckeho práva okresný súd zastavil s odkazom na prekážku právoplatne rozhodnutej veci.

3. O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že výrok o odmietnutí žaloby na obnovu konania a výrok o trovách potvrdil a výrok o zastavení konania zrušil. Krajský súd sa stotožnil so záverom okresného súdu a poukázal na č. 1. 93 spisu sp. zn. 16 C 253/2010 – zápisnicu z pojednávania konaného 5. apríla 2011, z ktorej vyplýva, že súd oboznámil prítomných (aj sťažovateľa) so spisovým materiálom katastrálneho odboru Okresného úradu Nové Zámky sp. zn. V 2915/00. Výrok o zastavení konania o určenie vlastníckeho práva zrušil, keďže z obsahu podania sťažovateľa vyvodil, že tam uvedený petit predstavoval jeho žalobný návrh, ktorý by sa týkal obnoveného konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namieta, že okresný súd a krajský súd v konaní o povolenie obnovy konania aj v jemu predchádzajúcich konaniach popreli zásadu právnej istoty sťažovateľa, ktorý bol v dobrej viere, že je vlastníkom sporného bytu na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia katastra nehnuteľností. Evidovaný bol ako bezpodielový spoluvlastník v podiele 1/1 k celku, preto mal byť sporný byt predmetom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V rámci predchádzajúceho konania vedeného pod sp. zn. 16 C 253/2010 namieta nedoručenie rozsudku z 20. júna 2019.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Sťažovateľ namieta porušenie jeho označených práv, konkrétne princípu právnej istoty, napadnutým uznesením krajského súdu v konaní o žalobe na obnovu konania a jemu predchádzajúcimi rozhodnutiami z dôvodu odlišného rozhodnutia o vlastníckom práve k spornému bytu napriek existencii rozhodnutia o povolení vkladu katastrálnym odborom.

6. Podanie sťažovateľa ústavný súd vyhodnotil ako ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je úlohou ústavného súdu posúdiť, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

7. Ústavný súd pripomína, že má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, ktorých uplatnenie je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania. Inak povedané, ústavný súd môže prijať na ďalšie konanie len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde.

8. Zákon o ústavnom súde v ustanoveniach upravujúcich osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti ako návrhu na začatie konania (§ 123 ods. 1) stanovuje, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, ktorých vyslovenia porušenia sa domáha, nielen uvedením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu, akým konkrétnym postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci, a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy. Nedostatok právne relevantného odôvodnenia

sťažnosti má vo vzťahu k namietaným porušeniam toho-ktorého základného práva alebo slobody významné procesné dôsledky, pretože ústavný súd nie je skutkovým súdom ani ďalšou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva, takže bez splnenia uvedenej podmienky o návrhoch sťažovateľa uvedených v petite ani nemôže rozhodovať (napr. I. ÚS 519/2022).

9. Z hľadiska predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je podstatná tiež požiadavka plynúca z § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, a to požiadavka relevantnej ústavnoprávnej argumentácie (konkrétne skutkové a právne dôvody) namietaného porušenia práv, ako aj z § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha, čím zároveň vymedzí rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti.

10. Preskúmaním obsahu ústavnej sťažnosti ústavný súd zistil, že nespĺňa zákonom ustanovené náležitosti, pretože nie je dostatočne určitá. Dôvody namietaného porušenia označených práv sťažovateľa (porušenie princípu právnej istoty spočívajúce v odlišnom rozhodnutí súdov napriek existencii zápisu v katastri nehnuteľností) nemajú väzbu na napadnuté uznesenie krajského súdu, ktorým potvrdil odmietnutie žaloby na obnovu konania (podanej z dôvodu existencie dôkazu, ktorý sťažovateľ nemohol použiť v pôvodnom konaní). Prejednávaná ústavná sťažnosť okrem zopakovania dôvodov, pre ktoré podal sťažovateľ odvolanie proti uzneseniu o odmietnutí jeho žaloby na obnovu konania (porov. bod 6 napadnutého uznesenia krajského súdu), neobsahuje žiadne relevantné odôvodnenie, t. j. ústavnoprávne relevantnú argumentáciu, ktorá by poskytla základ pre kvalifikovaný návrh, ktorý by bol spôsobilý iniciovať konanie o ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom.

11. Uvedené nedostatky v súhrne zakladajú dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu, že nemá náležitosti ustanovené zákonom.

12. Sťažovateľ nepreukázal ani splnenie zákonnej podmienky byť v konaní pred ústavným súdom zastúpený advokátom (§ 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde) a pripojiť k ústavnej sťažnosti príslušné plnomocenstvo (požiadavka plynúca z § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

13. V súvislosti s uvedenými nedostatkami ústavnej sťažnosti ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ ani nepožiadaval o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. V zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde pritom ústavný súd môže ustanoviť sťažovateľovi právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom len v prípade, ak o to sťažovateľ ústavný súd požiadava, pričom ústavný súd takejto žiadosti vyhovie za súčasného splnenia podmienok vyplývajúcich z § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde, t. j. 1) ak ustanovenie právneho zástupcu odôvodňujú majetkové pomery sťažovateľa a 2) ak zároveň nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (II. ÚS 233/2021).

14. Vzhľadom na absenciu právneho zastúpenia sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom (požiadavka plynúca z § 34 zákona o ústavnom súde) a chýbajúcu žiadosť o ustanovenie advokáta ústavným súdom (a o to viac preukázanie opodstatnenia prípadnej žiadosti) je možné ústavnú sťažnosť odmietnuť aj podľa § 56 ods. 2 písm. b) zákona o ústavnom súde z dôvodu, že bola podaná navrhovateľom bez zastúpenia.

15. Nad rámec uvedeného upriamuje ústavný súd pozornosť na skutočnosť, že vo všeobecnosti uznesenie krajského súdu, ktorým rozhodol o odvolaní proti uzneseniu o odmietnutí žaloby na obnovu konania, možno napadnúť dovolaním. Vychádzajúc z vymedzenia dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, ústavný súd už uviedol, že v súvislostiach tohto vymedzenia je kľúčový pre posúdenie prípustnosti dovolania pojem „právo na spravodlivý proces“ so všetkými jeho obsahovými atribútmi a garanciami v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu (II. ÚS 419/2021, II. ÚS 426/2021). Pokiaľ by rozhodnutie odvolacieho súdu v podstatných bodoch nespĺňalo požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP (IV. ÚS 314/2020). V prerokovanej veci, naopak, neprichádza do úvahy podanie dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP (z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci) vzhľadom na § 421 ods. 2 CSP v spojení s § 357 písm. c) CSP, podľa ktorého dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu o odmietnutí žaloby na obnovu konania (IV. ÚS 163/2022).

16. Nedostatok náležitostí ústavnej sťažnosti a chýbajúca ústavnoprávna argumentácia však v prejednávanej veci nedovoľujú ústavnému súdu prijať jednoznačný záver, že sťažovateľ mal k dispozícii účinný právny prostriedok, a to dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP, čím by bola daná právomoc najvyššieho súdu sa jeho argumentáciou zaoberať v dovolacom konaní.

17. Ústavný súd sa, majúc na pamäti materiálny prístup k ochrane sťažovateľových práv, oboznámil s odôvodnením napadnutého uznesenia a zistil, že krajský súd postupoval v medziach svojej právomoci, pričom sa nedopustil takého výkladu a aplikácie príslušnej zákonnej právnej úpravy (§ 397 a nasl. CSP), ktorými by poprel ich účel a význam. Napadnuté uznesenie krajského súdu nemožno označiť za arbitrárne v tom smere, že by záver o zjavnej nedôvodnosti žaloby sťažovateľa na obnovu konania bol zjavne nelogický s ohľadom na zistený skutkový stav (spisový materiál katastrálneho odboru Okresného úradu Nové Zámky sp. zn. V 2915/00 bol súčasťou pôvodného spisu okresného súdu sp. zn. 16 C 253/2010), ústavne neudržateľný alebo že by napadnuté uznesenie nereflektovalo ťažiskové skutočnosti dôležité pre riadne zistenie stavu veci a rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa.

18. Sumarizujúc uvedené, ústavnému súdu nič nebránilo prijať záver, že ústavná sťažnosť sťažovateľa smerujúca proti uzneseniu krajského súdu nespĺňa zákonom ustanovené náležitosti a je podaná bez zastúpenia. Vzhľadom na to ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. b) a c) zákona o ústavnom súde.

19. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, zaoberať sa ďalšími procesnými návrhmi sťažovateľa stratilo svoje opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu